

คู่มือ

การป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน

CONFLICT OF INTEREST

สำนักงานสาธารณสุขอำเภอทับปุด

จังหวัดพังงา

“...บ้านเมืองของเรากำลังต้องการการปรับปรุงและการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพ
ทางที่เราจะช่วยกันได้ก็คือ
การที่ท่า ความคิดให้ถูกและแน่วแน่
ในอันที่จะยึดถือประโยชน์ของบ้านเมืองเป็นที่หมาย
ต้องเพลาการคิดถึงประโยชน์เฉพาะตัว และความขัดแย้งกันในสิ่งที่มิใช่สาระลง...”

พระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
พระราชทานแก่ประชาชนชาวไทย
เนื่องในโอกาสขึ้นปีใหม่ ๒๕๔๓
เมื่อวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๒

คำนำ

คู่มือการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน ได้รวบรวมหลักการและแนวคิดพร้อมตัวอย่างเพื่อการบริหารจัดการระหว่างผลประโยชน์ทับซ้อนส่วนตนกับผลประโยชน์สาธารณะที่มีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐมีผลประโยชน์ส่วนตนอยู่และได้ใช้อิทธิพลตามอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบเพื่อให้เกิดประโยชน์ส่วนตัวโดยก่อให้เกิดผลเสียต่อผลประโยชน์ส่วนรวมในหลายรูปแบบ โดยเฉพาะรูปแบบของตัวเงินหรือทรัพย์สินเท่านั้นแต่รวมถึงผลประโยชน์อื่นๆที่ไม่ใช่ในรูปตัวเงินหรือทรัพย์สิน

คู่มือเล่มนี้จะนำเสนอถึงหลักการแนวคิด กรณีตัวอย่างพร้อมข้อเสนอแนะทางนำไปปรับใช้ในการบริหารจัดการผลประโยชน์ทับซ้อนเพื่อลดปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบให้หมดสิ้นไปในที่สุด

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อข้าราชการ ลูกจ้าง และเจ้าหน้าที่ของรัฐในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขอำเภอทับปุดทุกคน รวมทั้งผู้ที่สนใจศึกษาแนวทางเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนและเพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพสูงสุด

งานควบคุมภายใน

สำนักงานสาธารณสุขอำเภอทับปุด

สารบัญ

	หน้า
ความหมายของผลประโยชน์ทับซ้อน	๑ - ๒
กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ทับซ้อน	๓ - ๕
แนวทางปฏิบัติเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน	๖ - ๑๒
กรณีตัวอย่าง	๑๓ - ๒๐

ความหมายของผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interests)

ผลประโยชน์ทับซ้อน หรือความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ ส่วนรวมหรือผลประโยชน์ขัดกัน หมายถึง การที่เจ้าหน้าที่รัฐปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนตนหรือ พวกพ้องเป็นหลัก ซึ่งถือเป็นความผิดเชิงจริยธรรมและเป็นการผิดขั้นแรกที่จะนำไปสู่การทุจริต

สำนักงาน ก.พ. ได้นิยามความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ทับซ้อนและผลประโยชน์ ส่วนรวม หรือ Conflict of Interests หมายถึง สถานการณ์หรือการกระทำที่บุคคลไม่ว่าจะเป็นนักการเมือง ข้าราชการ พนักงาน บริษัท หรือผู้บริการมีผลประโยชน์ส่วนตัวมากจนมีผลต่อการตัดสินใจ หรือการปฏิบัติ หน้าที่ในตำแหน่งหน้าที่ที่บุคคลนั้นรับผิดชอบอยู่ และส่งผลกระทบต่อประโยชน์ของส่วนรวม กล่าวคือ การที่ เจ้าหน้าที่ของรัฐตัดสินใจหรือปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งของตนอันก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองหรือพวกพ้อง มากกว่าประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งการกระทำดังกล่าวจะเกิดขึ้นอย่างรู้ตัวหรือไม่รู้ตัว ทั้งเจตนาและไม่เจตนาใน รูปแบบที่หลากหลาย จนกระทั่งกลายเป็นธรรมเนียมปฏิบัติที่ไม่เห็นว่าเป็นความผิด ตัวอย่างการกระทำ ดังกล่าวมีให้พบเห็นได้มากในสังคม ส่งผลให้บุคคลนั้นขาดการตัดสินใจที่เที่ยงธรรม เนื่องจากการยึด ผลประโยชน์ส่วนตนเป็นหลักได้ส่งผลเสียทำให้เกิดขึ้นกับประเทศชาติก่อให้เกิดการกระทำที่ผิดจริยธรรมและ จรรยาบรรณของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ต้องคำนึงถึงประโยชน์สาธารณะ แต่ทำหน้าที่กลับตัดสินใจหรือปฏิบัติ หน้าที่โดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนตนหรือพวกพ้องเป็นหลัก

ความขัดแย้ง (Conflict) สถานการณ์ที่ขัดกัน ไม่ลงรอยเป็นเหตุการณ์อันเกิดขึ้น เมื่อบุคคลไม่สามารถตัดสินใจกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง ความขัดแย้งอาจเกิดขึ้นได้จากความไม่ลงรอยกันในเรื่องความคิด แนวทางปฏิบัติหรือผลประโยชน์

ผลประโยชน์ส่วนตัว (Private Interest) เป็นผลตอบแทนที่บุคคลได้รับโดยเห็นว่ามีคุณค่า ที่จะสนองตอบความต้องการของตนเองหรือของกลุ่มที่ตนเองเกี่ยวข้อง ผลประโยชน์เป็นสิ่งจูงใจให้คนเรา มีพฤติกรรมต่างๆ เพื่อสนองความต้องการทั้งหลาย

ผลประโยชน์ส่วนรวมหรือผลประโยชน์สาธารณะ (Public Interest) สิ่งใดก็ตามที่ให้ ประโยชน์สุขแก่กลุ่มบุคคลทั้งหลายในสังคม ผลประโยชน์สาธารณะยังหมายถึงหลักประโยชน์ต่อมวลสมาชิก ในสังคม

พฤติกรรมที่เข้าข่ายผลประโยชน์ทับซ้อน เจ้าหน้าที่ของรัฐควรมีจิตสำนึกในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ โดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตนเสมอ ตัวอย่างพฤติกรรมที่เข้าข่ายผลประโยชน์ทับซ้อนหรือเข้าข่ายความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมที่ส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อสังคมไทย ได้แก่

๑. หาประโยชน์ให้ตนเอง หรือ การใช้อำนาจหน้าที่เพื่อตนเอง เช่น ข้าราชการใช้อำนาจ หน้าที่ทำให้บริษัทตัวเองได้งานรับเหมาจากรัฐ หรือฝากลูกหลานเข้าทำงาน

๒. รับผลประโยชน์คือ การรับสินบนหรือรับของขวัญ เช่น เป็นเจ้าพนักงานสรรพากรแล้วรับ เงินจากผู้มาเสียภาษีหรือเป็นเจ้าหน้าที่จัดซื้อแล้วรับของกำนัลจากร้านค้า

๓. ใช้อิทธิพลเป็นการเรียกผลตอบแทนในการใช้อิทธิพลในตำแหน่งหน้าที่เกิดส่งผลที่เป็นคุณ แก่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอย่างไม่เป็นธรรม

๔. ใช้ทรัพย์สินของทางราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตัว เช่น การใช้รถยนต์หรือคอมพิวเตอร์ ของราชการทำงานส่วนตัว

๕. ใช้ข้อมูลลับของทางราชการ เป็นการนำข้อมูลลับของทางราชการไม่เปิดเผยเพื่อรับสิ่งตอบแทนที่เป็นประโยชน์ในรูปของเงินหรือประโยชน์อื่นๆ หรือนำไปเปิดเผยให้ญาติหรือพวกพ้องเพื่อแสวงหา ประโยชน์จากข้อมูลเหล่านั้น

๖. การทำงานพิเศษ เช่น เป็นที่ปรึกษาหรือตั้งบริษัทดำเนินธุรกิจซ้อนกับหน่วยงานที่ตนเอง ทำงานอยู่

๗. การทำงานหลังเกษียณ คือการทำงานกับผู้อื่นหลังจากที่ทำงานเดิม โดยใช้ความรู้ หรืออิทธิพลจากที่เคยปฏิบัติหน้าที่ราชการมารับงาน หรือเอาประโยชน์ให้กับตนเองหรือพวกพ้อง

องค์กรสากล Organization for Economic Cooperation and Development นิยมผลประโยชน์ทับซ้อน Conflict of Interest เป็นความทับซ้อนระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์สาธารณะที่มีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ผลประโยชน์ทับซ้อนมี ๓ ประเภท

๑. ผลประโยชน์ทับซ้อนที่เกิดขึ้นจริง (Actual) มีความทับซ้อนระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัว และสาธารณะเกิดขึ้น

๒. ผลประโยชน์ทับซ้อนที่เห็น (Perceived & Apparent) เป็นผลประโยชน์ทับซ้อนที่คนเห็นว่ามีแต่จริงๆ อาจไม่มีก็ได้ถ้าจัดการผลประโยชน์ทับซ้อนประเภทนี้อย่างขาดประสิทธิภาพก็อาจนำมาซึ่งผลเสียไม่น้อยกว่าการจัดการผลประโยชน์ทับซ้อนที่เกิดขึ้นจริง ข้อนี้แสดงว่าเจ้าหน้าที่ไม่เพียงแต่จะต้องประพฤติตนอย่างมีจริยธรรมเท่านั้น แต่ต้องทำให้คนอื่น ๆ รับรู้และเห็นด้วยว่าไม่ได้รับประโยชน์เช่นนั้นจริง

๓. ผลประโยชน์ทับซ้อนที่เป็นไปได้ (Potential) ผลประโยชน์ส่วนตัวที่มีในปัจจุบันอาจจะทับซ้อนกับผลประโยชน์สาธารณะได้ในอนาคต

หน้าที่ทับซ้อน (Conflict of Duty) หรือผลประโยชน์เบียดเบียนกัน (Competing Interests) มี ๒ ประเภท

๑. ประเภทแรก เกิดจากการที่เจ้าหน้าที่มีบทบาทหน้าที่มากกว่าหนึ่ง เช่น เป็นเจ้าหน้าที่ใน หน่วยงาน และเป็นคณะกรรมการด้านระเบียบวินัยประจำหน่วยงานด้วย ปัญหาจะเกิดเมื่อไม่สามารถแยกแยะบทบาทหน้าที่ทั้งสองออกจากกันได้ อาจทำให้ทำงานไม่มีประสิทธิภาพ หรือแม้กระทั่งเกิดความผิดพลาดหรือ ผิดกฎหมาย ปกติหน่วยงานมักมีกลไกป้องกันปัญหานี้โดยแยกแยะบทบาทหน้าที่ต่างๆ ให้ชัดเจน แต่ก็ยังมี ปัญหาได้โดยเฉพาะอย่างยิ่งในหน่วยงานที่มีกำลังคนน้อยหรือมีเจ้าหน้าที่บางคนเท่านั้นที่สามารถทำงานบางอย่างที่คนอื่น ๆ ทำไม่ได้คนส่วนใหญ่ไม่ค่อยห่วงปัญหานี้กันเพราะดูเหมือนไม่มีเรื่องผลประโยชน์ส่วนตัว มาเกี่ยวข้อง

๒. ประเภทที่สอง เกิดจากการที่เจ้าหน้าที่มีบทบาทหน้าที่มากกว่าหนึ่งบทบาท และการทำบทบาทหน้าที่ในหน่วยงานหนึ่งนั้นทำให้ได้ข้อมูลภายในบางอย่างที่อาจนำมาใช้ประโยชน์แก่การทำบทบาทหน้าที่ให้แก่อีกหน่วยงานหนึ่งได้ผลเสียคือ ถ้านำข้อมูลมาใช้ก็อาจเกิดการประทุมิชอบหรือความลำเอียง/อคติต่อคนบางกลุ่ม ควรถือว่าหน้าที่ทับซ้อนเป็นปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อนด้วย เพราะว่ามีหลักการจัดการ แบบเดียวกัน นั่นคือ การตัดสินใจทำหน้าที่ต้องเป็นกลางและกลไกการจัดการผลประโยชน์ทับซ้อนก็สามารถนำมาจัดการกับหน้าที่ทับซ้อนได้

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน

๑.พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม การทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๐๐ ,๑๐๓ และ ๑๐๓/๑ กำหนดเรื่องการขัดกันของผลประโยชน์ส่วนตัวและส่วนรวมไว้ เพื่อลดระบอบอุปถัมภ์ในสังคมไทย ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีจิตสำนึกแยกแยะประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมออกจากกันได้ หากเจ้าหน้าที่ของรัฐฝ่าฝืนให้ถือเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาด้วย

๒.ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์ใด โดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ.๒๕๔๓ ได้กำหนดว่าโดยอาศัยอำนาจตามความใน มาตรา ๑๐๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้ กำหนดหลักเกณฑ์และจำนวนทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่เจ้าหน้าที่ของรัฐจะรับจากบุคคลได้โดยธรรมจรรยา กล่าวคือ การรับทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใดจากบุคคลที่ให้แก่ในโอกาสต่างๆ โดยปกติตามขนบธรรมเนียมประเพณีหรือวัฒนธรรม หรือให้กันตามมารยาทที่ปฏิบัติกันในสังคม

๓.ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน

๓.๑) ส่วนคำปรารภได้กล่าวถึงค่านิยมหลักของมาตรฐานจริยธรรมสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทาง

การเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ๙ ประการของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ๙ ข้อ ดังนี้

- (๑) การยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรม
- (๒) การมีจิตสำนึกที่ดี ซื่อสัตย์ สุจริต และรับผิดชอบ
- (๓) การยึดถือประโยชน์ของประเทศไทยเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตนและไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน
- (๔) การยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรมและถูกกฎหมาย
- (๕) การให้บริการแก่ประชาชนด้วยความรวดเร็ว มีอัธยาศัยและไม่เลือกปฏิบัติ
- (๖) การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างครบถ้วน ถูกต้องไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง
- (๗) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษามาตรฐานมีคุณภาพ โปร่งใสและตรวจสอบได้
- (๘) การยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- (๙) การยึดมั่นในหลักจรรยาวิชาชีพขององค์กร

๓.๒) หมวด ๒ ข้อ ๕ ให้ข้าราชการต้องแยกเรื่องส่วนตัวออกจากตำแหน่งหน้าที่และยึดถือประโยชน์ส่วนรวมของประเทศไทยเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้

- (๑) ไม่นำความสัมพันธ์ส่วนตัวที่ตนมีต่อบุคคลอื่น ไม่ว่าจะเป็นญาติพี่น้อง พรรคพวก เพื่อนฝูง หรือผู้มีบุญคุณส่วนตัวมาประกอบการใช้ดุลยพินิจให้เป็นคุณหรือเป็นโทษแก่บุคคลนั้น หรือปฏิบัติต่อบุคคลนั้นต่างจากบุคคลอื่น เพราะความชอบหรือความชัง
- (๒) ไม่ใช้เวลาราชการ เงิน ทรัพย์สิน บุคลากร บริการหรือสิ่งอำนวยความสะดวกของทางราชการไปเพื่อประโยชน์ส่วนตัวของตนเองหรือผู้อื่น เว้นแต่ได้รับอนุญาตโดยชอบด้วยกฎหมาย

- (๓) ไม่กระทำการใด หรือดำรงตำแหน่ง หรือปฏิบัติการใดในฐานะส่วนตัวซึ่งก่อให้เกิดความเคลือบแคลงหรือสงสัยว่าจะขัดกับประโยชน์ส่วนรวมที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน้าที่ ทั้งนี้ในกรณีมีความเคลือบแคลงหรือสงสัยให้ข้าราชการผู้นั้นยุติการกระทำดังกล่าวไว้ก่อน แล้วแจ้งให้ผู้บังคับบัญชา หัวหน้าส่วนราชการและคณะกรรมการจริยธรรมพิจารณา เมื่อคณะกรรมการจริยธรรมวินิจฉัยเป็นประการใดแล้วจึงปฏิบัติตามนั้น
- (๔) ในการปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบในหน่วยงานโดยตรงหรือหน้าที่อื่นในราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานของรัฐ ข้าราชการต้องยึดถือประโยชน์ของทางราชการเป็นหลัก
- ในกรณีที่มีความขัดแย้งระหว่างประโยชน์ของทางราชการหรือประโยชน์ส่วนรวมกับประโยชน์ส่วนตนหรือส่วนกลุ่ม อันจำเป็นต้องวินิจฉัยหรือชี้ขาด ต้องยึดประโยชน์ของทางราชการและประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ

๓.๓ หมวด ๒ ข้อ ๖ ให้ข้าราชการต้องละเว้นจากการแสวงหาประโยชน์ที่มีขอบโดยอาศัยตำแหน่งหน้าที่และไม่กระทำการอันเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้

- (๑) ไม่เรียก รับ หรือยอมจะรับ หรือยอมให้ผู้อื่น เรียก รับ หรือยอมจะรับซึ่งของขวัญแทนตน หรือญาติของตน ไม่ว่าก่อนหรือหลังดำรงตำแหน่ง หรือปฏิบัติหน้าที่ไม่ว่าเกี่ยวข้องหรือไม่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่หรือไม่ก็ตาม เว้นแต่เป็นการให้โดยธรรมจรรยา หรือการให้ตามประเพณีหรือให้แก่บุคคลทั่วไป
- (๒) ไม่ใช้ตำแหน่งหรือกระทำการที่เป็นคุณหรือโทษแก่บุคคลใดเพราะมีอคติ
- (๓) ไม่เสนอ หรืออนุมัติโครงการ การดำเนินการหรือการทำนิติกรรมหรือสัญญา ซึ่งตนเองหรือบุคคลอื่นจะได้ประโยชน์อันมิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายหรือประมวลจริยธรรมนี้
- (๔) มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๔๐ ให้ถือปฏิบัติว่าข้าราชการชั้นผู้น้อยพึงงดการให้ของขวัญแก่ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ ผู้บังคับบัญชาหรือสมาชิกในครอบครัวของข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ เพื่อเสริมสร้างค่านิยมในการประหยัด และสร้างทัศนคติที่ถูกต้องโดยหัวหน้าส่วนราชการและผู้บังคับบัญชาต้องดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี พร้อมทั้งกำชับดูแลข้าราชการในสังกัดให้ประพฤติตนเกี่ยวกับการเรียไร และการให้หรือรับของขวัญหรือประโยชน์อื่นใดถูกต้องสอดคล้องกับกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง หากฝ่าฝืนมติคณะรัฐมนตรีในเรื่องนี้ ให้ถือว่าเป็นความผิดวินัยอย่างหนึ่งทั้งฝ่ายผู้รับและผู้ให้
- (๕) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการเรียไรของหน่วยงานของรัฐ พ.ศ.๒๕๔๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- (๖) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการเรียไรของหน่วยงานของรัฐ พ.ศ.๒๕๔๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๔๙
- (๗) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้หรือรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๔

จุดเสี่ยงของผลประโยชน์ทับซ้อน

๑. การปฏิสัมพันธ์กับภาคเอกชน
๒. การทำสัญญาจัดซื้อจัดจ้าง
๓. การตรวจตราเพื่อควบคุมคุณภาพมาตรฐานของการทำงานหรืออุปกรณ์
๔. การอนุมัติ/อนุญาต การออกใบอนุญาตให้ประกอบวิชาชีพ
๕. การกระจายงบประมาณ
๖. การปรับการลงโทษ
๗. การให้เงินหรือสิ่งของช่วยเหลือผู้เดือดร้อน การตัดสินใจผิดพลาด
๘. การรับของขวัญของกำนัลจากผู้ที่มาติดต่ออันเกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่

ข้อคิดจากการใช้รถหลวง

การใช้รถหลวงส่วนกลางเป็นพาหนะไป-กลับระหว่างบ้านพักกับที่ทำงานได้หรือไม่

มีประเด็นตัวอย่างว่า ข้าราชการหน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่งได้นำรถยนต์ส่วนกลางซึ่งเป็นรถที่มีไว้เพื่อกิจการอันเป็นส่วนรวมของหน่วยงานไปใช้ในลักษณะรถประจำตำแหน่ง โดยข้าราชการหน่วยงานของรัฐจะโทรศัพท์สั่งการพนักงานขับรถโดยตรง และให้พนักงานขับรถเป็นผู้เก็บกุญแจรถไว้ และยังให้พนักงานขับรถนำรถยนต์ดังกล่าวไปรับ-ส่งตนเองระหว่างบ้านพักกับหน่วยงานในช่วงเช้าและเย็นด้วย โดยไม่มีการจัดทำเอกสารควบคุมการใช้รถตามระเบียบของทางราชการ ทำให้ไม่สามารถตรวจสอบได้ว่าใช้รถเพื่องานราชการหรือไม่ หรือเมื่อเสร็จสิ้นการใช้งานในแต่ละวันได้นำรถมาเก็บรักษาที่โรงเก็บรถภายในหน่วยงานหรือไม่

กรณีนี้ สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินชี้มูลว่าเป็นการไม่ปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยรถราชการ พ.ศ.๒๕๒๓ กระทำการทุจริตและใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ ก่อให้เกิดความเสียหายแก่เงินหรือทรัพย์สินของทางราชการ โดยอาศัยโอกาสที่ตนมีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาอนุญาตใช้รถยนต์ส่วนกลาง แต่กลับนำรถยนต์ไปใช้ในลักษณะที่เป็นรถประจำส่วนตัว การใช้รถยนต์ที่פקเป็นประจำส่วนตัวแม้จะมีระยะทางสั้นๆ หรือใช้รถยนต์ไปในสถานที่อื่นๆ เช่น ไปรับประทานอาหารกลางวัน หรือไปทำธุระส่วนตัวก็ถือว่าเป็นการใช้รถยนต์ที่ไม่เป็นไปตามระเบียบของทางราชการ และเป็นการกระทำการทุจริตซึ่งจะต้องถูกดำเนินการทางอาญาและทางวินัย นอกจากคนใช้รถยนต์จะมีความผิดแล้วเจ้าหน้าที่ฝ่ายพัสดุ เจ้าหน้าที่ฝ่ายการเงินและผู้อนุมัติเบิกจ่ายค่าน้ำมันก็จะถูกดำเนินการทางวินัยด้วย รวมทั้งเรียกเก็บเงินค่าน้ำมันทั้งหมดคืนราชการ

ดังนั้น การใช้รถยนต์ส่วนกลางต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่ทางราชการกำหนดไว้ ไม่ควรใช้ในลักษณะที่เป็นการส่วนตัวและหากมีความจำเป็นที่จะใช้นอกเหนือจากภารกิจที่ได้รับมอบหมายนั้น ก็ควรจะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือก่อน เพื่อไม่ให้เกิดความเสียหายในภายหลัง

กรณีนี้เป็นเรื่องล่อแหลมที่มีการกระทำกันแทบทุกหน่วยงานด้วยความเคยชินโดยคิดไปเองว่าเป็นเรื่องเล็กน้อย เมื่อไหร่ที่ตลาดพลึงมีการเอาผิดกันขึ้นมาก็จะเกิดความเสียหายแก่ผู้กระทำผิดโดยใช้เหตุ

คัดลอกมาจากคอลัมน์ มุมข้าราชการ

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับที่ ๒๑๕๔๘ ปีที่ ๖๘

ฉบับวันพฤหัสบดี ที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๖๐

แนวทางการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน

การให้-การรับของขวัญและผลประโยชน์

หลักการและแนวคิดนี้สามารถประยุกต์ใช้ประกอบการดำเนินการตามนโยบายการให้และรับของขวัญและผลประโยชน์ของข้าราชการพลเรือนและเจ้าหน้าที่ภาครัฐในประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน ข้อบังคับว่าด้วยจรรยาข้าราชการของส่วนราชการ ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.๒๕๕๑ และประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ.๒๕๔๓ และร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ...

การรับทรัพย์สิน แบ่งเป็น ๒ กรณี คือ

- ๑.รับในฐานะเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยหลักการรับไม่ได้ทุกกรณี ไม่ว่าจะเป็นก่อน ขณะ หรือหลังการปฏิบัติหน้าที่ เว้นแต่มีกฎหมายให้รับ
- ๒.รับในฐานะส่วนตัว ไม่ได้ห้ามรับ แต่ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย หลักเกณฑ์ และต้องรายงานตามเงื่อนไขที่กำหนด

เจตนารมณ์

เนื่องจากความเชื่อถือว่าความไว้วางใจของประชาชนต่อการปฏิบัติงานของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ภาครัฐจะต้องตัดสินใจและกระทำหน้าที่โดยยึดผลประโยชน์สาธารณะเป็นหลัก ปราศจากผลประโยชน์ส่วนบุคคลหากข้าราชการและเจ้าหน้าที่ภาครัฐคนใดรับของขวัญและผลประโยชน์ที่ทำให้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจและการกระทำหน้าที่ถือว่าการประพฤติมิชอบบ่อนทำลายความเชื่อถือว่าไว้วางใจของประชาชน กระทบต่อความถูกต้องชอบธรรมที่องค์กรภาครัฐยึดถือในการบริหารราชการ รวมทั้งกระทบต่อกระบวนการปกครองในระบอบประชาธิปไตย และที่สำคัญคือหลักเกณฑ์ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ภาครัฐจะรับของขวัญหรือประโยชน์อื่นใดไม่ได้ เว้นแต่โดยธรรมจรรยาเท่านั้น ซึ่งก็หมายถึงตามปกติ ธรรมเนียมประเพณี เช่น วันเกิด วันปีใหม่ และต้องอยู่ในเงื่อนไขว่าจะรับของขวัญหรือประโยชน์อื่นใดจากญาติ พี่น้อง ตามฐานารูปแต่ถ้าเป็นบุคคลอื่นไม่เกิน ๓,๐๐๐ บาท

รวมถึงเจตนารมณ์ของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวมพ.ศ. ... เพื่อให้การบริหารงานของรัฐเป็นไปด้วยความโปร่งใสและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน รวมทั้งต้องให้ประชาชนปราศจากความเคลือบแคลงสงสัยในความซื่อสัตย์สุจริต ของผู้มีหน้าที่ในการบริหารงานของรัฐ จึงต้องห้ามการกระทำอันเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลของผู้มีหน้าที่ดังกล่าวกับประโยชน์ส่วนรวม อีกทั้งยังเป็นการแสดงเจตจำนงอย่างเด่นชัดของรัฐบาลไทยต่อประชาคมโลกถึงความมุ่งมั่นอย่างต่อเนื่องในการแก้ไขปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างจริงจังเพื่อความมั่นคงและภาพลักษณ์ที่ดีของประเทศ

อะไรคือของขวัญและประโยชน์อื่นใดที่ใช้ในความหมายนี้

๑.ของขวัญและประโยชน์อื่นใด หมายถึงสิ่งใดๆหรือบริการใดๆ (เงินทรัพย์สิน สิ่งของ บริการหรืออื่นๆ ที่มีมูลค่า) ที่ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ภาครัฐให้และ/หรือได้รับที่นอกเหนือจาก เงินเดือน รายได้และผลประโยชน์จากการจ้างงานในราชการปกติ

๒.ของขวัญและประโยชน์อื่นใด สามารถตีค่าตราค่าเป็นเงิน หรืออาจไม่สามารถตีค่า ตีราคาได้

๓.ของขวัญที่สามารถตีราคาได้ (Tangible gifts) หมายถึงรวมถึงสินค้าบริโภค ความบันเทิง การต้อนรับ ให้ที่พัก การเดินทาง อุปกรณ์เครื่องใช้ เช่น ตัวอย่างสินค้า บัตรของขวัญ เครื่องใช้ส่วนตัว บัตรกำนัล บัตรลดราคาสินค้าหรือบริการ และเงิน เป็นต้น

๔.ของขวัญและประโยชน์อื่นใดที่คิดเป็นราคาไม่ได้ (Intangible gifts and Benefits) หมายถึงสิ่งใดๆหรือบริการใดๆที่ไม่สามารถคิดเป็นราคาที่จะซื้อขายได้ อาทิเช่น การให้บริการส่วนตัว การปฏิบัติด้วยความชอบส่วนตัว การเข้าถึงประโยชน์หรือการสัญญาว่าจะให้ หรือการสัญญาว่าจะได้รับประโยชน์มากกว่าคนอื่นๆ

ข้อเสนอแนะในการพิจารณาเกี่ยวกับการให้-รับของขวัญและหรือผลประโยชน์อื่นใด

๑.เราควรรับหรือไม่

ตามหลักการทางจริยธรรมแม้ว่าเราจะไม่ควรรับ แต่มีหลายโอกาสที่เราไม่สามารถปฏิเสธได้ หรือเป็นการรับในโอกาสที่เหมาะสมตามขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมหรือให้กันตามมารยาทที่ปฏิบัติกันในสังคม อย่างไรก็ตามมีหลายโอกาสที่ไม่เป็นการเหมาะสมอย่างยิ่งที่จะรับ

๑) ถ้าเป็นการให้เงิน ท่านจะต้องปฏิเสธไม่ว่าจะเป็นโอกาสใดๆ การรับเงินสดหรือสิ่งใดๆที่สามารถเปลี่ยนกลับมาเป็นเงิน เช่น ล็อตเตอรี่ หุ้่น พันธบัตร เป็นการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรม และอาจเข้าข่ายการรับสินบน

๑.๑) การถูกเสนอสิ่งใดๆนอกเหนือจากเงินนั้น สิ่งที่เราควรนำมาเป็นเหตุผลในการตัดสินใจ คือ

๑.๑.๑) ทำไม่เขาจึงเสนอให้ เช่น ให้แทนคำขอบคุณ การเสนอให้มีผลต่อการตัดสินใจในการปฏิบัติหรือไม่

๑.๑.๒) ความประทับใจของท่านต่อของขวัญ และ/หรือผลประโยชน์ที่จะส่งผลต่อการทำงานในอนาคต

๑.๒) ถ้าท่านทำงานอยู่ในกลุ่มเสี่ยง อ่อนไหว หรืออยู่ในข่ายที่ต้องได้รับความไว้วางใจเป็นพิเศษ เช่น งานตรวจสอบภายใน และงานตรวจสอบคุณภาพต่างๆ การจัดซื้อจัดจ้าง การออกใบอนุญาต หรือการขออนุมัติ/อนุญาตต่างๆ ฯลฯ ท่านจะต้องปฏิบัติตามนโยบายและหลักจริยธรรมเรื่องนี้มากกว่าบุคคลกลุ่มอื่น

๒) การรับก่อให้เกิดการขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและส่วนรวมหรือไม่ หากการรับก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์สาธารณะ แล้วผลประโยชน์ส่วนตนที่ได้รับกลายเป็นมีอิทธิพลต่อการปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือก่อให้เกิดข้อสงสัยต่อสาธารณชนว่าเป็นการประพฤติโดยมิชอบ

“ไม่ว่าของขวัญและหรือผลประโยชน์นั้น
จะมีค่าเพียงเล็กน้อยก็ไม่ควรรับ
เพราะก่อให้เกิดความรู้สึกผูกพัน
หรือพันธะกับผู้ให้
และอาจก่อให้เกิดความเสื่อมศรัทธา
ต่อประชาชน”

การขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและส่วนรวม เป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการประพฤติมิชอบ และการทุจริตคอร์รัปชัน ในแต่ละส่วนราชการควรกำหนดนโยบายการรับของขวัญและผลประโยชน์ของตนเอง โดยส่วนราชการที่อยู่ในกลุ่มปฏิบัติหน้าที่เสี่ยงต่อการประพฤติมิชอบ ควรกำหนดนโยบายด้านนี้อย่างเคร่งครัดมากกว่าหน่วยงานอื่นๆ

หลักการการปฏิบัติงานในภาครัฐอยู่บนพื้นฐานที่ว่า “การกระทำและตัดสินใจใดๆ จะต้องด้วยความเป็นกลาง ปราศจากการมีส่วนได้ส่วนเสียในการให้บริการ และปกป้องผลประโยชน์ของสังคมไทยโดยรวม”

ดังนั้นองค์กรหรือบุคคลใดๆไม่ควรใช้ของขวัญหรือผลประโยชน์มาแสวงหาความชอบธรรม ผลประโยชน์ให้กับองค์กรของตนหรือตนเองเหนือองค์กรหรือบุคคลอื่น ทำให้เกิดความสั่นคลอนความเชื่อถือไว้วางใจที่ประชาสังคมมีต่อภาครัฐและทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมในสังคม

ประการสำคัญ สมาชิกทั้งหมดในสังคมต้องได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรมภายใต้ระบอบประชาธิปไตย ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ภาครัฐมีพันธะผูกพันที่จะต้องปฏิบัติงานอย่างเป็นธรรม โดยกระทำและแสดงออกโดยยึดมาตรฐานความโปร่งใส ความพร้อมรับผิดชอบ และแสดงพฤติกรรมที่ถูกต้อง เทียบธรรม ตลอดเวลาที่มีอาชีพรับราชการ

๒.เราต้องรายงานหรือไม่

การรายงานการรับของขวัญและหรือผลประโยชน์ ตัดสินจากหลักการดังต่อไปนี้

- ๑) **ธรรมชาติของผู้ให้** พิจารณาตามกฎหมาย กฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง เช่นประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ รวมทั้งนโยบายของหน่วยงาน เช่น การห้ามรับของขวัญหรือประโยชน์จากคู่สัญญา/องค์กรหรือบุคคลที่กำลังจะมาทำการค้า การสัญญาว่าจะให้-รับ กับองค์กรหรือบุคคลที่ขอทำใบอนุญาตหรือรับการตรวจสอบด้านต่างๆ ฯลฯ

หน่วยงานควรกำหนดนโยบายด้านนี้ให้เคร่งครัดและมีกระบวนการที่ช่วยให้ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถจัดการเรื่องนี้อย่างเหมาะสม การรายงานการรับของขวัญหรือผลประโยชน์ใดๆ ต้องมีการลงทะเบียนรับอย่างเป็นทางการ

- ๒) **บทบาทหน้าที่ของท่านในองค์กร** ถ้าข้าราชการนั้นๆทำงานในขอบข่ายที่อ่อนไหวและต้องการความเชื่อถือไว้วางใจเป็นพิเศษ และหรือกลุ่มที่เกี่ยวกับการได้ประโยชน์หรือเสียประโยชน์ทั้งจากระดับองค์กรและระดับบุคคล อาทิเช่น งานตรวจสอบ งานจัดซื้อจัดจ้าง การให้ใบอนุญาต/ยึดใบอนุญาต ฯลฯ ควรให้แน่ใจที่สุดว่าตัวท่านเองและองค์กรมีความเที่ยงธรรม และจะไม่ถูกตั้งข้อสงสัย แม้ว่าหน่วยงานของท่านมิได้กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการห้ามรับของขวัญหรือผลประโยชน์ใดๆและมีได้กำหนดให้รายงานการรับของขวัญและผลประโยชน์ท่านควรดำรงความถูกต้องด้วยการรายงานหรือปฏิเสธที่จะรับของขวัญและผลประโยชน์อื่นใดต้องควรรายงานหรือไม่ ควรจะต้องให้องค์กรเก็บรักษาไว้หรือไม่ หรือควรตกเป็นของข้าราชการให้เทียบกับค่าตามราคาตลาด โดยต้องมีค่าน้อยกว่า ๓,๐๐๐ บาท ทั้งนี้ให้ปฏิบัติตามประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ.๒๕๔๓ และเป็นไปตามตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. ...

แนวทางปฏิบัติในการรับของขวัญหรือผลประโยชน์

๑. ของขวัญทั้งหมดที่มีคุณค่าทางวัฒนธรรมหรือประวัติศาสตร์ เช่นงานศิลปะ พระพุทธรูป เครื่องประดับโบราณ ฯลฯ แม้จะมีขนาดเล็กหรือเป็นเรื่องเล็กน้อยของขวัญนั้นๆ ย่อมเป็นทรัพย์สินขององค์กร ไม่ว่าจะมียี่ห้อราคาเท่าใด
๒. ของขวัญหรือผลประโยชน์ที่ได้รับเมื่อเทียบกับราคาตลาด มีค่าร้อยละ ๓,๐๐๐ บาท ไม่ต้องรายงานและอาจเก็บเป็นของตนเองได้
๓. ของขวัญหรือผลประโยชน์ใดๆเมื่อเทียบกับราคาตลาดมีค่าเกิน ๓,๐๐๐บาท ต้องรายงานหน่วยงานและลงทะเบียนไว้
๔. ถ้าของขวัญหรือผลประโยชน์ที่มีค่าทางการตลาดระหว่าง ๓,๐๐๐ – ๑๕,๐๐๐ บาท และเจ้าหน้าที่มีความจำเป็นต้องรับให้องค์กรโดยหัวหน้าส่วนราชการตัดสินใจสมควรให้ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐคนนั้นๆรับทรัพย์สินดังกล่าวหรือไม่
๕. ถ้าของขวัญหรือผลประโยชน์ที่มีค่าทางการตลาดมากกว่า ๑๕,๐๐๐ บาท ให้ส่งมอบเป็นทรัพย์สินขององค์กรเพื่อใช้ประโยชน์สาธารณะและหรือตามความเหมาะสมองค์การอาจพิจารณาอนุญาตให้ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นเก็บรักษาไว้เป็นกรณีไป เช่นของขวัญในการย้ายหน่วยงาน ในขณะที่ดำรงตำแหน่งเดิม ของขวัญในโอกาสเกษียณอายุราชการหรือลาออกจากงาน ของขวัญหรือผลประโยชน์ที่เพื่อนร่วมงานให้เมื่อเจ็บป่วย ฯลฯ
๖. ถ้าในปีงบประมาณใดๆคุณค่างรวมของขวัญและหรือผลประโยชน์ที่ได้รับจากผู้ให้คนเดียว กลุ่มเดียวกัน หรือผู้ให้มีความสัมพันธ์กันหลายๆครั้ง เมื่อรวมกันทั้งปีมีค่ามากกว่า ๓,๐๐๐ บาท ต้องรายงานของขวัญหรือผลประโยชน์แต่ละอย่างที่ได้รับ

๗. ถ้าในปีงบประมาณใดๆได้ของขวัญและหรือผลประโยชน์ที่ได้รับจากผู้รับบริการแม้จะต่างคน ต่างกลุ่ม เพื่อเป็นการขอบคุณในการให้บริการที่ดี แต่เมื่อรวมกันมีค่ามากกว่า ๓,๐๐๐ บาท ต้องรายงานของขวัญหรือผลประโยชน์แต่ละอย่างที่ได้รับ
๘. ของขวัญและหรือผลประโยชน์ใดๆที่ได้รับเพื่อเป็นการขอบคุณจากผู้รับบริการ(ประชาชน องค์กรเอกชน)ที่ได้อย่างสม่าเสมอ บ่อยครั้งอาจทำให้เกิดข้อสงสัยจากประชาชนว่ามีอิทธิพลบิดเบือนก่อให้เกิดอคติในการให้บริการของข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรืออาจก่อให้เกิดความรู้สึกชอบ และคาดหวังว่าจะได้รับของขวัญและหรือผลประโยชน์เมื่อมีผู้มารับบริการ ควรปฏิเสธการรับ
๙. เงินสดหรือสิ่งใดๆที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินได้ ตัวอย่างเช่น หุ่น พันทับัตร ล็อตเตอรี่ ต้องปฏิเสธไม่รับไม่ว่าอยู่ในสถานการณ์ใดๆ

๓.เราจะเก็บรักษาไว้เองหรือไม่

- ๑) ปกติสามารถเก็บรักษาไว้เอง หากมีค่าไม่เกิน ๓,๐๐๐ บาท
- ๒) หากมีราคาทางการตลาดระหว่าง ๓,๐๐๐ -๑๕,๐๐๐ บาท ส่วนราชการต้องพิจารณาตัดสินว่าข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ภาครัฐนั้นๆจะเก็บไว้เองได้หรือไม่
- ๓) หากราคามากกว่า ๑๕,๐๐๐ บาท จะต้องให้เป็นทรัพย์สินของส่วนราชการ และส่วนราชการพิจารณาตัดสินว่าจะใช้ประโยชน์อย่างไร

การฝ่าฝืนกฏนี้มีโทษอย่างไร

การฝ่าฝืนนโยบายว่าด้วยการรับของขวัญนั้นและพร้อมฝ่าฝืนการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมอาจถูกลงโทษตักเตือน ตัดเงินเดือน จนกระทั่งถึงไล่ออก ขึ้นกับความร้ายแรงของการฝ่าฝืน

นอกจากนั้น หากการรับของขวัญหรือผลประโยชน์นั้นๆเข้าข่ายการรับสินบน ฉ้อฉล ทุจริต และสามารถพิสูจน์ได้ว่าข้าราชการและหรือเจ้าหน้าที่ภาครัฐนั้นๆรับของขวัญหรือผลประโยชน์ซึ่งมีผลต่อความเป็นธรรมก่อให้เกิดผลประโยชน์แก่ผู้ให้โดยมิชอบ หากถูกตัดสินว่าผิดจริง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนอาจมีส่วนร่วมในการรับโทษทางอาญาด้วย

กรณีฝ่าฝืนหลักเกณฑ์ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติจะมีโทษจำคุกไม่เกิน ๓ ปี ปรับไม่เกิน ๖๐,๐๐๐บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และยังมีความผิดฐานกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามประมวลกฎหมายของอาญาด้วย

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. ... มาตรา ๗ ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐรับของขวัญ ของที่ระลึก เงิน ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด อันอาจคำนวณเป็นเงินได้ที่มิผู้มอบให้ในโอกาสที่เจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติตามตำแหน่งหน้าที่ของตนหรือตามที่ได้รับมอบหมาย แม้ว่าผู้มอบหมายจะระบุให้เป็นการส่วนตัวก็ตาม เว้นแต่เป็นสิ่งที่อาจได้รับตามกฎหมายหรือ

กฎ หรือเป็นสิ่งที่ได้รับตามจำนวนที่สมควรตามปกติประเพณีนิยมในการปฏิบัติหน้าที่ หรือเป็นการรับการให้ในลักษณะให้แก่บุคคลทั่วไป หรือตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช.กำหนด

๑๑

เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดตามวรรคหนึ่งที่ดินไม่มีสิทธิ์ได้รับ ต้องรายงานและส่งมอบสิ่งนั้นให้หน่วยงานที่ตนสังกัดในโอกาสแรกที่กระทำได้ไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่รับสิ่งนั้นไว้ และให้สิ่งนั้นตกเป็นของหน่วยงานของรัฐ โดยให้หน่วยงานนั้นจัดทำบัญชีไว้เป็นหลักฐานและเก็บรักษาหรือจัดการสิ่งนั้น ตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช.กำหนด

ให้นำความในวรรคหนึ่งมาบังคับใช้แก่คู่สมรสและญาติของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ได้รับของขวัญ ของที่ระลึก เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดจากคำนวณเป็นเงินได้เนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ด้วยโดยอนุโลม ในกรณีที่คู่สมรสหรือญาติไม่มีสิทธิ์รับทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าว ให้มีเจ้าหน้าที่แจ้งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐทราบในโอกาสแรกที่กระทำได้แต่ไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่รับสิ่งนั้นไว้ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการตามวรรคสองต่อไป

หากเจ้าหน้าที่ของรัฐ คู่สมรสหรือญาติของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๗ โดยไม่แจ้งรายงานหรือไม่ส่งมอบทรัพย์สินภายในเวลาที่กำหนด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการชดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. ...

การรับของขวัญและผลประโยชน์ : กฎแห่งความเสี่ยง

การรับของขวัญและผลประโยชน์ใดๆ เป็นสาเหตุให้สาธารณชนรับรู้ว่าการปฏิบัติอย่างมีอคติ มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ ก่อให้เกิดการทำลายความเชื่อถือศรัทธาของประชาชนต่อภาครัฐและต่อข้าราชการ กฎแห่งความเสี่ยง ๒ ประการที่สำคัญ คือ

๑.ความพยายามที่จะหลบเลี่ยงกฎเกณฑ์โดยตีค่าราคาของขวัญและหรือผลประโยชน์น้อยกว่าความเป็นจริง การตีค่าราคาต่ำกว่าความเป็นจริงนั้น บุคคลอาจจงใจตนเองหรือจงใจผู้อื่นให้คิดว่าของขวัญและหรือผลประโยชน์นั้นมีค่าต่ำกว่าที่เป็นจริง เพื่อหลีกเลี่ยงการรายงาน การกระทำดังกล่าวนี้ว่าเป็นการคดโกงและหลอกลวงซึ่งเข้าข่ายฝ่าฝืนประมวลจริยธรรม

๒.การเพิกเฉยมองข้ามความผิดและละเลยต่อผลที่เกิดขึ้น การรับของขวัญและหรือผลประโยชน์ใดๆ อาจทำให้ติดเป็นนิสัยอย่างรวดเร็วและก่อให้เกิดความคาดหวังเสมอว่าจะได้รับของขวัญและหรือผลประโยชน์ใดๆในการปฏิบัติหน้าที่ราชการทำให้เกิดความรู้สึกชอบหรืออยากปฏิบัติต่อผู้รับบริการหรือผู้รับงาน-รับจ้าง-รับเหมา ฯลฯ ที่เป็นผู้ให้ของขวัญและหรือผลประโยชน์โดยอิทธิพลของความชอบหรือประโยชน์ตอบแทนที่ได้รับทำให้มีการปฏิบัติตอบแทนเกินกว่ามาตรฐานที่กำหนด

ในสถานการณ์เช่นนี้ ผู้รับจ้าง ผู้รับเหมา และหรือผู้รับจ้างจัดซื้อ อาจรับรู้ผิดพลาดและเข้าใจว่าการรับจ้างต่างๆไม่ต้องทำในระดับมาตรฐานหรือลดคุณค่าบริการ นอกจากนั้นหากเกิดการปฏิบัติเป็นวัฒนธรรมการทำงานขององค์กรข้าราชการ และหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐจะมีพฤติกรรมเคยชินกับ “การรับรางวัล” จากการปฏิบัติหน้าที่ และละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยความรับผิดชอบ ซึ่งจัดได้ว่าเป็นการรับสินบน

การแสวงหาเหตุผลเพื่อบิดเบือนความจริง มีแนวโน้มที่เป็นไปได้มากที่เราจะรับของขวัญและผลประโยชน์ โดยเฉพาะสิ่งที่ถูกใจเรา บุคคลอาจสงสัยว่าการรับของขวัญและหรือผลประโยชน์ใดๆถือว่าเป็นความผิด แต่ผู้รับมักจะหาเหตุผลเข้าข้างตนเองเสมอ

๑๒

การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม (Conflicts of interest)

มาตรา ๑๐๐

ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือพนักงานไม่เกิน ๒ ปี/คู่สมรส

- เป็นคู่สัญญา/มีส่วนได้เสีย ในสัญญากับหน่วยงานที่ปฏิบัติหรือกำกับ
- เป็นหุ้นส่วน/ผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทที่เข้าเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานที่ปฏิบัติหรือกำกับ
- รับสัมปทาน/คงไว้ซึ่งสัมปทานในห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทที่เข้าเป็นคู่สัญญากับหน่วยงาน
- เป็นกรรมการ/ที่ปรึกษา/ตัวแทน/พนักงาน/ลูกจ้างในธุรกิจเอกชนซึ่งกำกับ
- คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด ๔ ตำแหน่ง(นายกรัฐมนตรี/รัฐมนตรี/ผู้บริหารท้องถิ่น/รองผู้บริหารท้องถิ่น)

ฝ่าฝืนมาตรา ๑๐๐ มาตรา ๑๐๑ และมาตรา ๑๐๓

๑. โทษ จำคุกไม่เกิน ๓ ปี ปรับไม่เกิน ๖๐,๐๐๐ บาท ทั้งจำ ทั้งปรับ

๒. ให้ถือเป็นความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่

ตัวอย่างการกระทำผิด

๑.เรื่อง...ขายของหลวง

นายสมยา ข้าราชการ มีหน้าที่ให้บริการจ่ายยาผู้ป่วยนอก ได้นำยาของทางราชการไปจำหน่ายผ่านทางเว็บไซต์ ชื่อ www.phramasomyar.com เมื่อทางหัวหน้าห้องจ่ายยาผู้ป่วยนอกและหัวหน้ากลุ่มงานเภสัชกรรมทราบเรื่องนี้จึงได้ปรึกษากันและทำการสั่งซื้อยา จำนวน ๓ รายการ คือ ยา TELFAST ๖๐ มิลลิกรัม ๑๐๐ เม็ด ยา SERITIDE ACCUHALER จำนวน ๑ หลอด และยา RHINO-CORT จำนวน ๑หลอด โดยได้ทำสัญลักษณ์เป็นจุดด้วยปากกาเมจิกที่กล่องยาทั้งสามชนิด ซึ่งเป็นยาของโรงพยาบาลและวางไว้ที่บนชั้นวางยาทั้งชั้น ซึ่งตั้งอยู่ในห้องบริการจ่ายยาผู้ป่วยนอก จากนั้นก็ได้ทำการสั่งซื้อยาทั้งสามชนิดดังกล่าวผ่านทางเว็บไซต์ดังกล่าว และเมื่อได้รับกล่องพัสดุที่สั่งซื้อมาแล้วพบว่าหน้ากล่องพัสดุระบุชื่อผู้ส่งคือ ร้านสมยาเภสัช ซึ่งเป็นของนายสมยา และภายในกล่องพัสดุพบว่ามียา TELFAST ๖๐ มิลลิกรัม ๑๐๐ เม็ด ยา SERITIDE ACCUHALER จำนวน ๑ หลอด และยา RHINO-CORT จำนวน ๑หลอด ตามจำนวนที่สั่งซื้อและเป็นยาของทางราชการที่ได้ทำสัญลักษณ์ไว้

พฤติการณ์ของนายสมยา ดังกล่าว เป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยทุจริต ตามมาตรา ๘๕(๑) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.๒๕๕๑ ลงโทษไล่ออกจากราชการ

๒.เรื่อง...ปลอมทุกอย่าง

นายสมบัติ ข้าราชการ มีอำนาจหน้าที่ในการเบิกจ่ายเงินและลงนามในใบถอนเงินของหน่วยงาน นายสมบัติได้ทำการทุจริตโดยปลอมแปลงเอกสารต่างๆและเอกสารของทางราชการเพื่อใช้เป็นหลักฐานประกอบการเบิกจ่ายเงินโดยนำเงินสดที่เบิกถอนจากธนาคาร(ไม่จ่ายเป็นเช็ค) ไปซื้อหรือจ้างทำของในราคาต่ำกว่าที่ขอจัดซื้อจัดจ้าง แล้วยกยอดเงินส่วนที่เหลือนำไปเป็นประโยชน์ส่วนตัวจำนวนหลายครั้งรวมจำนวนหลายแสนบาท เช่นการการจัดจ้างเหมาปรับปรุงรั้ว การจัดซื้อครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์และวัสดุคอมพิวเตอร์ จ้างเหมาต่อเติมอาคารสำนักงาน จัดซื้อเครื่องวัดความดันโลหิตและครุภัณฑ์สำนักงาน โดยทำการปลอมลายมือชื่อของเจ้าหน้าที่พัสดุของหน่วยงานและคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ ปลอมแปลงเอกสารตราประทับและใบเสร็จรับเงินของร้านค้า เป็นต้น

พฤติการณ์ของนายสมบัติ ดังกล่าว เป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงฐานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ผู้หนึ่งผู้ใด และฐานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยทุจริต แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.๒๕๕๑ ลงโทษไล่ออกจากราชการ

๑๔

๓. เรื่อง...คนหลวงใช้เงินหลวง

นายธงชัย ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และเป็นผู้มีอำนาจลงนามเบิกถอนเงิน นายธงชัยได้เบิกถอนเงินและนำเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลไปใช้จ่ายส่วนตัวจำนวนหลายครั้ง จำนวน ๘๐๐,๐๐๐ บาท นายธงชัยรับสารภาพว่าตนได้เบิกเงินของทางราชการไปใช้จ่ายอย่างอื่นนอกเหนือจากการใช้จ่ายในงานราชการของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

พฤติการณ์ของธงชัย ดังกล่าว เป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงฐานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ผู้หนึ่งผู้ใด และฐานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยทุจริต ตามมาตรา ๘๕(๑) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.๒๕๕๑ ลงโทษไล่ออกจากราชการ

๔. เรื่อง...ไม่มา

นายใหญ่ ข้าราชการ เมื่อเวลา ๑๕.๓๐ น.ได้ขั้บรถยนต์ของทางราชการออกจาก หน่วยงาน เพื่อไปทำธุระส่วนตัวซึ่งระเบียบเกี่ยวกับการใช้รถราชการกำหนดให้ใช้ได้ สำหรับงานของทางราชการเท่านั้น ปรากฏว่าในระหว่างการเดิน ทางซึ่งยังอยู่ในวัน และเวลาราชการ นายใหญ่ได้แวะดื่มเบียร์ หลังจากนั้นได้ขั้บรถไปขนรถยนต์ของนางเล็ก ซึ่งเป็นประชาชนจนได้รับความเสียหาย

พฤติการณ์ของนายใหญ่ดังกล่าว เป็นการกระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ฐานไม่ปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ ฐานละทิ้งหน้าที่ราชการ และฐาน ไม่รักษาชื่อเสียงของตนและไม่รักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน มิให้เสื่อมเสีย ตามมาตรา ๘๒(๒) (๕) (๑๐) และมาตรา ๘๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบ ข้าราชการพลเรือน พ.ศ.๒๕๕๑ ลงโทษ ตัดเงินเดือนในอัตราร้อยละ ๒ ของเงินเดือน ที่ได้รับในวันที่มีคำสั่งลงโทษ เป็นเวลา ๒ เดือน

๕. เรื่อง...ไม่ทำ

นายโต ข้าราชการ มีหน้าที่ต้องบันทึก ข้อมูลในโปรแกรมSMART TB แต่ก็ไม่ทำการบันทึกข้อมูล ดังกล่าว ทำให้ส่งผลเสียต่อระบบ ข้อมูลของโรงพยาบาลและโรงพยาบาลไม่ได้รับเงินสนับสนุนในการดูแลรักษาผู้ป่วยวัณโรค จาก... จุลสารข่าววินัยและคุณธรรม ฉบับที่ ๓ ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๐ -๒- จากสำนักงาน

หลักประกันสุขภาพแห่งชาติ และเมื่อหัวหน้างานมอบหมายงานด้วยวาจาให้ไปร่วม ปฏิบัติงานกับเจ้าหน้าที่อื่น เช่น การไปฉีดวัคซีนป้องกันไข้หวัดใหญ่ การตรวจสุขภาพนักเรียน นายโตก็ไม่ไปโดยมักหลบเลี่ยง ทั้งนี้ นายโต บอกกับ เพื่อนร่วมงานว่าเหตุที่ตนไม่ไปร่วมทำงาน เพราะว่า หัวหน้างานไม่ได้มอบหมายงานเป็นลายลักษณ์อักษร

๑๕

พฤติการณ์ของนายโต ดังกล่าว เป็นการ กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานไม่ปฏิบัติหน้าที่ ราชการให้ เกิดผลดีหรือความก้าวหน้าแก่ราชการ ด้วยความตั้งใจอุตสาหะ เอาใจใส่ และรักษาประโยชน์ ของทางราชการ และฐานไม่ช่วยเหลือกันในการปฏิบัติ ราชการ ระหว่างข้าราชการด้วยกันและผู้ร่วมปฏิบัติ ราชการ ตามมาตรา ๘๒ (๓) มาตรา ๘๒ (๗) และมาตรา ๘๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบ ข้าราชการพลเรือน พ.ศ.๒๕๕๑ ลงโทษ ภาคทัณฑ์

๖. เรื่อง...ชอบมานาน

นายชอบ ข้าราชการ ได้รู้จักและมีความสนิทสนมกับนางสาวก้อยมาก่อน วันหนึ่งขณะที่นางสาวก้อย เข้า มารับการกายภาพบำบัดโดยวิธีกระตุ้นไฟฟ้า กับนายชอบ เมื่อทำการกายภาพบำบัดเสร็จนางสาวก้อยได้ ออกไปเปลี่ยนเสื้อผ้าที่ห้อง กายภาพบำบัดที่มีม่านปิดไว้ นายชอบได้เปิดม่านและ เข้ามากอดนางสาวก้อย นางสาวก้อยได้ขัดขืนและ ออกมาจากห้องกายภาพบำบัด ด้วยอาการตกใจ นายชอบรับสารภาพว่าตนกระทำการ ดังกล่าวจริง เพราะแอบชอบนางสาวก้อยมานาน

พฤติการณ์ของนายชอบ ดังกล่าว เป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานไม่รักษาชื่อเสียงของตน และไม่รักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน มิให้เสื่อมเสีย ตามมาตรา ๘๒(๑๐) และมาตรา ๘๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการ พลเรือน พ.ศ.๒๕๕๑ ลงโทษภาคทัณฑ์

๗. เรื่อง เงินของ อสม.

นางสมศรี ข้าราชการ มีหน้าที่เบิกจ่ายเงินค่าป่วยการให้กับ อ ส ม . นางสมศรี เบิกเงินดังกล่าวมาแล้ว ไม่ได้นำเงินไปจ่ายให้กับ อสม.ในทันที แต่กลับ นำไปทอรองจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายต่างๆ เกี่ยวกับงานราชการไปก่อน ต่อมาภายหลังเมื่อ นางสมศรี เบิกเงินค่าใช้จ่ายดังกล่าวมาได้แล้ว จึงนำเงินไปจ่ายให้กับ อสม.จนครบถ้วน

พฤติการณ์ ของนางสมศรี ดังกล่าว เป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐาน ไม่ปฏิบัติหน้าที่ ราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย และระเบียบของทางราชการ ตามมาตรา ๘๒(๒) แห่งระเบียบพระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการ พลเรือน พ.ศ.๒๕๕๑ ลงโทษภาคทัณฑ์

๘. เรื่อง...เหนียวเหลือเกิน

นายสมบัติ ข้าราชการ ไม่ได้มาปฏิบัติงานติดต่อกันเป็นเวลา ๑ ปีเศษโดยไม่กลับมาปฏิบัติงานอีกเลย นายสมบัติ ชี้แจงว่าเหตุที่ตนไม่มาปฏิบัติงาน เพราะต้อง รับผิดชอบงานเกินหน้าที่ทำให้เกิดความเบื่อหน่ายและเหนื่อยกับการทำงานที่มากเกินไป และมีความคับข้องใจในการปฏิบัติงาน ประกอบกับป่วยเป็นโรคไทรอยด์เป็นพิษ และหัวใจโต มักมีอาการมือสั่นใจสั่น ต้องรับประทานยาอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งในช่วงแรกๆ นายสมบัติได้โทรศัพท์แจ้งให้เพื่อนร่วมงาน ทราบว่าตนไม่ได้ไปทำงาน แต่หลังจากนั้น ก็ไม่ได้ติดต่อกลับไปอีกเลย

๑๖

พฤติการณ์ของนายสมบัติ ดังกล่าว เป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานละทิ้งหน้าที่ราชการ ติดต่อกันในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินสิบห้าวันโดย ไม่มีเหตุผลอันสมควรตามมาตรา ๘๕(๓) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.๒๕๕๑ ลงโทษไล่ออกจากราชการ

๑๐. เรื่อง...เจ็ดวัน

นางสร้อย ข้าราชการ มีหน้าที่รักษาพยาบาลผู้ป่วย ในการปฏิบัติหน้าที่เวรนอกเวลา ราชการหรือปฏิบัติงานที่ห้องอุบัติเหตุและฉุกเฉินในเวลาราชการ ส่วนใหญ่นางสร้อย มักส่งการรักษาพยาบาลทางโทรศัพท์ โดยไม่มา ตรวจวินิจฉัยผู้ป่วยด้วยตนเอง และมาทำการรักษาพยาบาลผู้ป่วยล่าช้า ทำให้ผู้ป่วยที่อยู่ในความรับผิดชอบของนางสร้อยเสียชีวิตไปจำนวน ๓ ราย ในช่วงเวลา ๗ วัน

พฤติการณ์ของนางสร้อย ดังกล่าว เป็นการ กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานละทิ้งหน้าที่ราชการโดยไม่มีเหตุอันสมควรอันก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการอย่างร้ายแรง และประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการ อันเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการอย่างร้ายแรงตามมาตรา ๘๕(๒)(๗) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.๒๕๕๑ ลงโทษ ไล่ออกจากราชการ

๑๑. เรื่อง...ของเขา

นางสาวแดง ข้าราชการ ได้ยื่นฟ้องต่อศาลปกครองในคดีพิพาทเกี่ยวกับการเลื่อน เงินเดือนของตนเอง โดยเอกสารที่ใช้ยื่นประกอบการฟ้องคดีมีเอกสารของนายดำ และ เอกสารผลการประเมินการปฏิบัติงานนายขาว ซึ่งเป็นเอกสารส่วนบุคคลและเป็นเอกสารที่ยังไม่ได้ รับอนุญาตจากผู้บังคับบัญชาหรือจากเจ้าของ เอกสาร ให้นำไปใช้ หรือไม่มีการรับรองเอกสารที่ ถูกต้อง อันเป็นการนำเอกสารของทางราชการไปใช้ โดยไม่ได้รับ อนุญาตตามระเบียบของทางราชการ ต่อมาได้มีการคัดค้านเอกสารดังกล่าวและศาลได้พิจารณาให้ถอนเอกสาร ดังกล่าวออกจากเอกสารในการฟ้องคดี

พฤติการณ์ของนางสาวแดงดังกล่าว เป็นการกระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ฐานไม่ปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ ตามมาตรา ๘๒(๒) และมาตรา ๘๔ แห่ง พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.๒๕๕๑ ลงโทษภาคทัณฑ์

๑๒. เรื่อง...ซื้อมาเอง

นายอุดม ข้าราชการได้ถูกเจ้าพนักงานตำรวจจับกุมที่โรงแรมหนึ่ง พร้อมเมทแอมเฟตามีน (ยาบ้า) ซึ่งซุกซ่อนอยู่ที่กล่องเก็บของด้านข้างที่นั่งคนขับรถยนต์ของนายอุดม จำนวน ๒๐ เม็ด กับยาไอซ์จำนวน ๑ ถุง น้ำหนักประมาณ ๐.๐๔ กรัม ซึ่งนายอุดม ได้ให้การรับสารภาพในชั้น จับกุมและในชั้นสอบสวนว่าก่อนเกิดเหตุตนได้ซื้อ และครอบครองยาบ้าและยาไอซ์ที่พบในรถยนต์จริง พนักงานอัยการได้ฟ้องนายอุดมต่อศาลจังหวัด ในความผิดฐานมียาเสพติดให้โทษประเภท ๑ (เมทแอมเฟตามีนและยาไอซ์) ไว้ในครอบครอง เพื่อจำหน่ายโดยผิด

๑๗

กฎหมาย นายอุดม ให้การปฏิเสธ และต่อสู้ว่ายาเสพติดให้โทษมีใช้ ของตน และศาลจังหวัดได้พิจารณาและพิพากษาว่า นายอุดมมีความผิดตามพระราชบัญญัติยาเสพติด ให้โทษ พ.ศ.๒๕๒๒ ฐานมียาเสพติดให้โทษประเภท ๑ ไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายโดยผิดกฎหมาย ลงโทษจำคุกห้าปี และปรับสี่แสนบาทบาท นายอุดมได้ยื่นอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลจังหวัด คดีอยู่ในระหว่าง การพิจารณาของศาลอุทธรณ์

พฤติการณ์ของนายอุดม ดังกล่าว เป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานกระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๘๕(๔) แห่ง พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.๒๕๕๑ ลงโทษไล่ออกจากราชการ

๑๓. เรื่อง...หนูมีคนเดียว

นายแมว ข้าราชการ ได้พุดจาตุหมั่นนางหนูเป็นประชาชนที่มารอบพบแพทย์ ที่โรงพยาบาลโดยพุดต่อหน้าเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลว่า “ผมเคยเห็นหน้าพี่ที่ไหน ใช้พี่หนูที่มีผิวมาแล้ว ๓ คนนี่เอง” เจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาลที่นั่งอยู่ใกล้ๆ อีกคนตอบแทนว่า “ไม่ใช่ แกมีผิวคนเดียว” แต่นายแมวกียังพุดต่อ อีกว่า “อย่ามาทำเป็นพุดดีเลย ผมรู้หรอกว่า พี่มีผิวมาตั้งหลายคนแล้ว” ต่อมานางหนูได้ฟ้อง นายแมว ต่อศาลและศาลพิพากษาว่า นายแมว พุดความเท็จ ความจริงนางหนูไม่ได้มีสามีหลายคนแต่อย่างใด เป็นเหตุให้นางหนูได้รับความเสียหาย อันเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๖๖ ให้ออกการกำหนดโทษ นายแมวไว้มีกำหนด ๑ ปี และให้คุมความประพฤติภายในระยะเวลาดังกล่าว

พฤติการณ์ของนายแมว ดังกล่าว เป็นการกระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ฐานดูหมิ่นและเหยียดหยามประชาชนผู้ติดต่อราชการ ตามมาตรา ๘๓(๙) และมาตรา ๘๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.๒๕๕๑ ลงโทษตัดเงินเดือนในอัตรา ร้อยละ ๒ ของเงินเดือนที่ได้รับในวันที่มีคำสั่งลงโทษเป็นเวลา ๑ เดือน

๑๔. เรื่อง...เงินสดๆ

นายนกแก้ว ข้าราชการได้ลักบัตรเครดิตที่ธนาคารส่งมาที่ตู้จดหมายของหน่วยงาน ของตน หลังจากนั้นได้ทำการค้นหาข้อมูลส่วนตัวจากโปรแกรม Hos xp ของหน่วยงาน แล้ว แจ้งขอเปิดใช้บัตรแบบอัตโนมัติกับทาง

ธนาคาร ๓ แห่ง หลังจากนั้นได้นำบัตรเครดิตไปกดเงินสด จากตู้กดเงินสดอัตโนมัติ (ATM) โดยนายนกแก้ว ไม่ได้เป็นเจ้าของบัตรและไม่ได้รับอนุญาตจากผู้เป็นเจ้าของบัตรที่เป็นเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานเดียวกันกับนายนกแก้ว จำนวน ๓ ราย โดยกดเงินสดไปจำนวน ๕ ครั้ง เป็นเงินรวมทั้งสิ้นจำนวน ๑๐๐,๐๐๐ บาท

พฤติการณ์ของนายนกแก้ว ดังกล่าว เป็นการกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานกระทำการอันได้ชื่อว่า เป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๘๕(๔) แห่ง พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.๒๕๕๑ ลงโทษปลดออกจากราชการ

๑๘

๑๕. เรื่อง...กฎอัยการศึก

นายสุรพล ข้าราชการได้ร่วมกันมั่วสุมชุมนุมทางการเมืองกับบุคคลอื่นจำนวน หลายคน โดยร่วมกัน แจ่งข่าวสารและดำเนินการรับสมัครสมาชิกพรรคการเมือง ทั้งนี้ ได้มีการชักชวนประชาชนให้สมัครเป็นสมาชิก พรรคการเมืองและแจ้งว่าจะได้รับเงิน ค่าตอบแทน ซึ่งเป็นการมั่วสุมชุมนุมทางการเมือง ตั้งแต่ ๕ คนขึ้นไป ใน ระหว่างที่มีการประกาศ ใช้กฎอัยการศึกทั่วราชอาณาจักร และการกระทำความผิดดังกล่าวเป็นการฝ่าฝืนประกาศ คณะรักษาความสงบแห่งชาติฉบับที่ ๓/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ เรื่อง ห้ามชุมนุม ทางการเมือง ต่อมานายสุรพล ได้ถูกควบคุมตัว และถูกดำเนินคดีอาญา ต่อมาศาลได้พิพากษาให้ลงโทษจำคุก หกเดือน ปรับหนึ่งหมื่นบาท จำเลยรับสารภาพ คงให้จำคุกสามเดือนและปรับห้าพันบาท คดีมีเหตุอันควรปราณี จึงให้ รอการลงโทษมีกำหนดหนึ่งปี

พฤติการณ์ของนายสุรพล ดังกล่าว เป็นการกระทำความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ฐานไม่รักษาชื่อเสียงของตน และไม่รักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน มิให้เสื่อมเสีย ตามมาตรา ๘๒(๑๐) และมาตรา ๘๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.๒๕๕๑ ลงโทษตัดเงินเดือน ในอัตราร้อยละ ๔ ของ เงินเดือนที่ได้รับ ในวันที่มี คำสั่งลงโทษเป็นเวลา ๑ เดือน

๑๖. เรื่อง...เอาไปทั้งสองที่

นางคำทอง ข้าราชการ มีหน้าที่รับผิดชอบทางการเงิน ของ รพ.สต.เมื่อ นางคำทอง ได้รับเงินโอน ราชการมาแล้วแต่ก็ไม่ได้บันทึกลงในบัญชีทางการเงิน เมื่อมีการ นำเงินฝากธนาคารก็ไม่บันทึกลงในบัญชีทาง การเงิน นอกจากนี้นางคำทอง ยังได้ลงบันทึก ในบัญชีการเงินว่าได้นำเงินราชการฝากเข้าบัญชีธนาคารแต่ความ จริงกลับไม่ปรากฏว่ามีรายการฝากเงินในสมุดบัญชีธนาคาร รวมทั้ง ได้ทำการถอนเงินจากบัญชีธนาคารโดยไม่มี หลักฐาน การขออนุมัติใช้จ่ายในงานราชการและไม่บันทึกลงในบัญชี ทางการเงิน โดยนางคำทอง ได้กระทำการ ดังกล่าวจำนวน หลายครั้ง ต่อมาเมื่อนางคำทองย้ายไปที่รพ.สต.แห่งใหม่และมีหน้าที่รับผิดชอบปฏิบัติงานด้าน การเงิน นางคำทอง ก็ทำการปลอมลายมือชื่อของผู้มีอำนาจ ลงนามเบิกถอนเงินของ รพ.สต. ถอนเงินราชการ ไปอีกจำนวนหลายครั้ง และได้นำเงินทั้งหมดไปใช้ ประโยชน์ส่วนตัว รวมเงินราชการของหน่วยงานทั้ง สองแห่ง

ที่ขาดบัญชีซึ่งเกิดจากการทุจริตของ นางคำกองจำนวน ๖๐๐,๐๐๐ บาท ทั้งนี้ นางคำกอง ได้ให้การรับว่าตนได้กระทำการดังกล่าวจริง และ ยังไม่ได้มีการชดเชยคืนให้กับทางราชการแต่อย่างใด

พฤติการณ์ของนางคำกอง ดังกล่าว เป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยทุจริต และฐานกระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่ว อย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๘๕ (๑) และมาตรา ๘๕(๔) แห่ง พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.๒๕๕๑ ลงโทษไล่ออกจากราชการ

๑๘

๑๗. เรื่อง...ไปหลายร้อยวัน

นายทศพล ข้าราชการได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติ หน้าที่ในการเรียกเก็บเงินจากผู้ป่วยที่มารับบริการ และ ออกใบเสร็จรับเงิน มีพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้องหลายประการ คือ ขาดราชการโดยไม่ได้รับอนุญาตการลา ในแต่ละเดือน เป็นเวลาหลายวันโดยไม่ติดต่อกัน ในช่วงเวลาทั้งหมดจำนวน ๑๖ เดือน รวมขาดราชการ ทั้งหมด ๑๑๗ วัน และได้มาลงชื่อปฏิบัติงานในบัญชีลงเวลาการปฏิบัติราชการ หลังจาก เวลา ๐๘.๓๐น.(มาสาย)ในแต่ละเดือนจำนวนหลายวัน ในช่วงเวลาทั้งหมดจำนวน ๑๒ เดือนรวมวันที่มาทำงานสายทั้งหมด ๓๕ วัน นอกจากนี้เมื่อมาปฏิบัติงานแล้วยังได้ ออกไปก่อนเวลาพักเที่ยง คือ ๑๒.๐๐ น. หรือกลับบ้านก่อนเวลา ๑๖.๓๐ น. อีกทั้งในการ ปฏิบัติงานก็ไม่เรียบร้อย มีความผิดพลาดบ่อยครั้ง เช่น ทำใบแจ้งยอดจ่ายเงินเดือนของเจ้าหน้าที่จำนวนหลายรายผิดพลาดและไม่ถูกต้องเป็นประจำ

พฤติการณ์ของนายทศพล ดังกล่าว เป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงฐานไม่ปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ ฐานไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการ ให้เกิดผลดีหรือความก้าวหน้าแก่ราชการด้วยความตั้งใจ อุตสาหะ เอาใจใส่รักษาผลประโยชน์แก่ทางราชการ และ ฐานละทิ้งหน้าที่ราชการ ตามมาตรา ๘๒ (๒) มาตรา ๘๒(๓) มาตรา ๘๒ (๕) และมาตรา ๘๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.๒๕๕๑ ลงโทษลดเงินเดือนในอัตราร้อยละ ๔ ของเงินเดือนที่ได้รับ

๑๘. เรื่อง...ค่าอะไร

นายเชียว ข้าราชการ ได้ทำการติดต่อซื้อขายไม้เพื่อใช้ก่อสร้างบ้านของตนกับ นายดำ และมีการโอนเงินเข้าบัญชีธนาคารให้กับนายดำว่าเป็นค่าซื้อขายไม้ หลังจากนั้น ปรากฏว่านายแดงซึ่งเป็นสามีของนางขาวได้ถูกคนร้ายใช้อาวุธปืนยิงเสียชีวิต โดยนายแดง นั้นเป็นคนที่มีนิสัยเจ้าชู้ชอบนำหญิงอื่นมาอนที่บ้าน และใช้จ่ายเงินฟุ่มเฟือยสุรุ่ยสุร่าย ไม่จุนเจือครอบครัว และชอบบังคับขู่เข็ญนางขาวเป็นประจำ จากการ สืบสวนของพนักงานสอบสวนมีพยานหลักฐาน เชื่อมโยงกับคดีที่เกิดขึ้น คือ มีการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ พุดคุยติดต่อกันระหว่างนายเชียว นางขาว และนายดำในช่วงก่อนเกิดเหตุและหลังเกิดเหตุอย่างผิดปกติ และ พบว่านายเชียวได้

โอนเงินอีกจำนวนหนึ่งให้กับนายดำ หลังเกิดเหตุ ๑ วัน ต่อมาพนักงานอัยการได้ฟ้อง นายเขียว และนางขาว เป็นจำเลย ฐานร่วมกันใช้ จ้าง หรือวานหาผู้อื่นโดยไตร่ตรองไว้ก่อน ศาลชั้นต้นพิพากษาให้ประหารชีวิตจำเลยทั้งสอง ศาลอุทธรณ์พิพากษากลับให้ยกฟ้อง แต่ให้ชั่งจำเลยไว้ระหว่างฎีกา ต่อมาศาลฎีกาได้ มีคำพิพากษาให้ประหารชีวิตจำเลยทั้งสอง

พฤติการณ์ของนายเขียวดังกล่าว เป็นการกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานกระทำความผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุกหรือ โทษหนักกว่าจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้ จ าคูกหรือโทษหนักกว่าโทษจำคุก เว้นแต่เป็น โทษที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุ โทษ ตามมาตรา ๘๕ (๖) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.๒๕๕๑ ลงโทษไล่ออกจากราชการ

๒๐

๑๙. เรื่อง...หนี้คดีหรือหนี้

นางสาวคำแก้ว ข้าราชการ เป็นพยาบาลเวรปฏิบัติงานนอกเวลาราชการ ได้ออกใบเสร็จรับเงินให้กับผู้ป่วยชื่อนายหม่องวิน ชาวพม่า จำนวนหนึ่งหมื่นบาท เมื่อรับเงิน มาแล้ว นางสาวคำแก้ว ไม่ได้นำเงินที่ได้รับพร้อมสำเนาใบเสร็จรับเงินและเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้องส่งให้กับเจ้าหน้าที่การเงินของโรงพยาบาล ตามระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง การรักษาเงินและการนำเงินส่งคลัง พ.ศ.๒๕๕๑ ข้อ ๓๗ โดยนางสาวคำแก้วได้นำเงินจำนวนดังกล่าวไปเป็นประโยชน์ส่วนตัว หลังจากนั้นประมาณ ๓ เดือน ได้มีการตรวจสอบ พบเรื่องนี้ นางสาวคำแก้ว จึงนำเงินจำนวน ดังกล่าวมาคืนให้กับทางราชการ ต่อมาในระหว่างที่มีการสอบสวนเรื่องนี้นางสาวคำแก้ว ได้ละทิ้งหน้าที่ราชการไป โดยไม่กลับมาปฏิบัติหน้าที่ราชการอีกเลย ซึ่งน่าจะเกิดจากสาเหตุที่มีการตรวจสอบ พบการทุจริตดังกล่าว นอกจากนี้ยังพบว่า นางสาวคำแก้ว มีหนี้สินเป็นจำนวนมากทั้งหนี้ในระบบและหนี้นอกระบบจนไม่สามารถ จัดการหนี้สินของตนได้ และถูกเจ้าหน้าที่ติดตามทวงถามเกี่ยวกับหนี้สินเกือบทุกวัน

พฤติการณ์ของนางสาวคำแก้ว ดังกล่าว เป็นการกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงฐาน ปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยทุจริต และฐานละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อในคราวเดียวกันเป็นเวลา เกินสิบห้าวันโดยไม่มีเหตุอันสมควร ตามมาตรา ๘๕(๑) และมาตรา ๘๕(๓) แห่ง พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.๒๕๕๑ ลงโทษไล่ออกจากราชการ

๒๐. เรื่อง...ใช้เลือดออกทำให้ จนท.ถูกออก

นายดอกดิน ข้าราชการ มีหน้าที่เบิก-ถอนเงินจากบัญชีเงินฝากธนาคาร ซึ่งเป็น บัญชีเงินโครงการใช้เลือดออก เพื่อใช้จ่ายเป็นค่าตอบแทนอาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) ในการสำรวจลูกน้ำยุงลาย ค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่ในการควบคุมโรคใช้เลือดออกที่บ้าน กรณีที่มีผู้ป่วยเป็นรายบุคคล และค่าจัดทำประชาคมในหมู่บ้าน เพื่อให้ความรู้แก่ประชาชน และระดมความคิดของประชาชนร่วมกัน วิเคราะห์ในการป้องกันและควบคุมโรค

ใช้เลือดออก เมื่อปี ๒๕๕๐ นายดอกดินได้เบิก เงินเพื่อดำเนินการตามโครงการดังกล่าวไปจำนวน ๑๒ ครั้ง รวมเป็นเงิน ๙๐๐,๐๐๐ บาท แต่นายดอกดินนำเงินไปจ่ายเป็นค่าตอบแทนให้กับอาสาสมัครสาธารณสุขและสถานีอนามัย รวมเป็นเงิน ๘๔,๐๐๐ บาท ส่วนที่เหลือนั้นไม่ได้นำไปใช้จ่ายในการดำเนินงานป้องกันและ ควบคุมโรคใช้เลือดออกแต่อย่างใด ต่อมาได้นำเงินมาคืนจำนวนหนึ่ง แต่ยังคงเหลือเงิน ที่ยังไม่ได้ส่งคืนให้กับทางราชการอีกจำนวน ๕๘๐,๐๐๐ บาท

พฤติการณ์ของนายดอกดิน ดังกล่าว เป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ฐานปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยจงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบของทางราชการ อันเป็นเหตุให้ เกิดความเสียหายแก่ทางราชการอย่างร้ายแรง และฐานประพฤติดื้ออย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๘๒ วรรคสาม มาตรา ๘๕ วรรคสอง และ มาตรา ๙๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.๒๕๓๕ ประกอบ มาตรา ๑๓๓ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.๒๕๕๑ ลงโทษ ไล่ออกจากราชการ

อ้างอิง

สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข. คู่มือผลประโยชน์ทับซ้อน. ๒๕๖๐. ห้างหุ้นส่วนจำกัด คอมพ์ อาร์ต.

กรุงเทพ

จุลสารข่าววินัยและคุณธรรม. กรณีตัวอย่างการกระทำผิดวินัย ฉบับที่ ๑ – ๔ /๒๕๖๐ .ค้นเมื่อวันที่

๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๐ ,จากเว็บไซต์ <http://dep.kep.kpo.go.th>